

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

VIII. De Canone Missae usque ad consecrationem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

TITVLVS VIII.

De Canone Misse usque ad consecrationem.

1. **F**inita Præfatione, vt supra, Sacerdos statim ante medium Altaris, versus ad illud, aliquantulum eleuat manus, oculisque eleuatis ad Deum, & sine mora deuotè demissis ac manibus iunctis, & super Altare positis, profundè inclinatus incipit Canonem, secretò, dicens:

TE igitur, Clementissime Pater, per Iesum Christum Filium tuum Dominum nostrum, supplices rogamus ac petimus. osculatur Altare in medio, deinde erigit se, & stat iunctis manibus ante pectus dicens, *vti accepta habeas, & benedicas* dextra manu signat ter communiter super Hostiam & Calicem dicens, *Hæc tibi dona, hæc tibi munera, hæc tibi Sancta Sacrificia illibata.*

2. Deinde extensis manibus ante pectus, prosequitur.

In primis quæ tibi offerimus pro Ecclesia tua sancta Catholica; quæ pacificare, custodire, adunare, & regere digneris toto orbe terrarum; unâ cum famulo tuo Papa nostro N. exprimit nomen Papæ: Sede autem vacante verba prædicta omittuntur. Et Antistite nostro N. specificatur nomen Patriarchæ, Archiepiscopi, vel Episcopi ordinarij in propria Diocesi, & non alterius superioris, etiam si Celebrans sit omnino exemptus, vel sub alterius Episcopi iurisdictione. Si verò Episcopus ordinarius illius loci, in quo Missa celebratur, sit vita functus, prædicta verba omittuntur: quæ etiam omittuntur ab ijs qui Romæ celebrant. Si celebrans

est Epi-

est Episcopus, Archiepiscopus, vel Patriarcha,
omissis prædictis verbis, eorum loco dicit.

Et me indigno seruo tuo.

Sumus autem Pontifex cum celebrat omissis
verbis, unâ cum famulo tuo Papa nostro N. &
Antistite nostro N. dicit, unâ cum me indigno
famulo tuo, quem gregi tuo præesse voluisti. Et
continuant omnes ut sequitur.

*Et omnibus orthodoxis, atque Catholica & A-
postolica fidei cultoribus.*

Commemoratio pro uiuis.

3. Cum dicit *Memento Domine famulorum fa-
mularumque tuarum* eleuans & iungens manus
vsque ad faciem vel pectus, sic iunctis manibus
stat paulisper in quiete, demisso aliquantulum ca-
pite, faciens commemorationem uiuorum Chri-
sti-fidelium ad suam voluntatem; quorum nomi-
na, si uult secretò commemoret; non tamen ne-
cessè est ea exprimere, sed mente tantùm eorum
memoriam habeat. Potest etiam celebrans, si pro
pluribus orare intendit, ne circumstantibus sit
morosus, ante Missam in animo proponere sibi om-
nes illos tam uiuos quam defunctos, pro qui-
bus in ipsa Missa orare intendit, & hoc loco gene-
raliter unico contextu ipsorum uiuorum com-
memorationem agere, pro quibus ante Missam
orare proposuit in Missa.

4. Commemoratione uiuorum facta, demissis
& extensis ut prius manibus continuat.

*Es omnium circumstantium, quorum tibi fides
cognita est, & nota deuotio, pro quibus tibi offe-
rimus: vel qui tibi offerunt hoc sacrificium lau-
dis, pro se, suisq; omnibus: pro redemptione ani-*

marum suarum, pro spe salutis & incolumitati
sue: tibiq; reddunt vota sua aeterno Deo, viuo &
vero.

Similiter stans prosequitur

Communicantes, & memoriam venerantes, in
primis gloriose semper Virginis Mariae, genitricis
Dei & Domini nostri: caput Cruci inclinatur,
Iesu Christi: sed & beatorum Apostolorum ac
Martyrum tuorum, Petri & Pauli, Andreae, Ia-
cobi, Ioannis, Thome, Iacobi, Philippi, Bartholo-
mai, Matthei, Simonis, & Thaddei; Lini, Cleti,
Clementis, Xysti, Cornelij, Cypriani, Laurentij,
Chrysogoni, Ioannis & Pauli, Cosmae & Da-
miani: & omnium Sanctorum tuorum: quorum
meritis precib; q; concedas, vt in omnibus prote-
ctionis tue muniamur auxilio: Per eundem,
iungit manus, Christum Dominum nostrum.

Expandit manus simul super oblata, ita vt pal-
mae sint apertae versus ac supra Calicem & Ho-
stiam, quas sic tenet dicendo, Hanc igitur &c. vs-
que ad illa verba,

Per Christum Dominum nostrum, tunc enim
iungit manus.

Hanc igitur oblationem seruitutis nostrae, sed &
cunctae familiae tuae, quaesumus Domine, vt placatus
accipias: diesq; nostros in tua pace disponas,
atque ab aeterna damnatione nos eripis, & in ele-
ctorum tuorum iubeas grege numerari, iungit
manus, Per Christum Dominum nostrum. A-
men.

Et sic prosequitur,

Quam oblationem tu Deus in omnibus, quaesu-
mus;

De Canone Missæ usq; ad consecrationem. 119

mus, communiter signat ter super Hostiam & Calicem simul: dicens bene ꝛ dictam, adscri ꝛ ptam, ra ꝛ tam, rationabilem, acceptabilemq; facere digneris: separatim signat semel super Hostiam tantum vt nobis Cor- ꝛ pus & semel super Calicem tantum dicens & San ꝛ quis fiat dilectissimi filij tui Domini nostri Iesu Christi & inclinans caput Crucis, extergit, si opus fuerit, pollices & indices super Corporale, & dicit secretò vt prius.

Qui pridie quam pateretur, & accipiens pollice & indice dextræ manus Hostiam, & eam cum illis ac indice & pollice sinistræ manus tenens; stans erectus ante medium Altaris, dicit, accepit panem in Sanctas ac venerabiles manus suas, eleuansque ad cælum oculos, & statim demittens, dicit, & eleuatis oculis in cælum ad te Deum Patrem suum omnipotentem, caputque aliquantulum inclinans; dicit, tibi gratias agens; & tenens Hostiam inter pollicem & indicem sinistræ manus, dextra producit signum Crucis super eam, dicens, bene ꝛ dixit, fregit, deditque discipulis suis, dicens: Accipite, & manducate ex hoc omnes.

5. Si adsit vas cum alijs Hostijs consecrandis, antequam accipiat Hostiam, discooperit manu dextra Calicem, seu vas aliarum Hostiarum. Cum autem finierit supradicta verba, cubitis super Altare positus, stans capite inclinato, distinctè, reuenter, & secretò profert verba consecrationis super Hostiam, & simul super omnes, si plures sint consecrandæ, & Hostiam suam pollicibus & indicibus tantum tenens, dicit,

Hoc

Hoc est enim Corpus meum

Quibus prolatis, Celebrans tenens Hostiam inter pollices & indices prædictos super Altare, reliquis manuum digitis extensis & simul iunctis (& Hostijs, si plures sint consecratae, in loco, in quo à principio Missæ posita sunt, super Corporali vel in alio vase, aut Calice demissis) genuflexus eam adorat. Tunc se erigens, quantum commodè potest, eleuat in altum Hostiam, & intentis in eam oculis (quod & in eleuatione Calicis facit) populo reuerenter ostendit adorandam & mox sola manu dextra ipsam reuerenter reponit super Corporale in eodem loco unde eam leuauit, & deinceps pollices & indices non disiungit, nisi quando Hostiam consecratam tangere vel tractare debet, usque ad ablutionem digitorum post Communionem.

6. Reposita Hostia consecrata super Corporale, genuflexus ipsam veneratur: si adsit vas aliarum Hostiarum. Patena vel Palla cooperit ut supra. Interim dum Celebrans eleuat Hostiam, accenso prius in orticio (quod non extinguitur, nisi postquam Sacerdos Sanguinem sumplerit, vel alios communicauerit, si qui erunt communicandi in Missa;) minister manu sinistra eleuat simbrias posteriores Planetae, ne ipsum Celebrantem impediatur in eleuatione brachiorum, quod & facit in eleuatione Calicis: & manu dextra pulsat campanulam ter ad vnâquamque eleuationem, vel continuate quousque Sacerdos deponat Hostiam super Corporale, & similiter postmodum ad eleuationem Calicis.

7. Celebrans adorato Sacramento surgit, & discooperit Calicem, in quem, si opus sit, extergit digi-

digitos, quod semper faciat, si aliquod fragmentum digitis adhæreat, & stans erectus dicit.

Simili modo postquam cœnatum est, & ambabus manibus accipiens Calicem iuxta nodum infra cuppam, & aliquantulum illum eleuans, ac statim deponens, dicit, *accipiens & hunc præclarum Calicem, in Sanctas ac venerabiles manus suas cum dicit item tibi gratias agens caput inclinat cum dicit bene dixit, sinistra Calicem infra cuppam tenens, dextra signat super eum, & prosequens deditque discipulis suis, dicens: accipite & bibite ex eo omnes.*

Ambabus manibus tenens Calicem, videlicet sinistra pedem, dextra nodum infra cuppam cubitis super Altare positus, & capite inclinato, proferat attentè, continuatè, & secretè, vt supra, verba consecrationis Sanguinis.

Hic est enim Calix Sanguinis mei, noui & æterni testamenti: mysterium fidei: qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum.

Quibus dictis reponit Calicem super Corporale, & dicens secretè.

Hæc quotiescunque feceritis, in mei memoriam facietis, genuflexus Sanguinem reuerenter adorat.

Tum se erigit, & accipiens Calicem discoopertum cū Sanguine ambabus manibus, vt prius, eleuat

eleuat eum, & erectum, quantum commodè
est, ostendit populo adorandum; mox ipsum
uerenter reponit super Corporale in locum
stium. & manu dextra palla cooperit, ac ge-
flexus Sacramentum veneratur.

ANNOTATIONES.

Gauantus
Part. 2. Tit. 2.
§. 1. 1.

§. 1. Actio prima in Canone quinque actus con-
plectitur manuum & oculorum eleuationem, oculorum
demissionem, manuum iunctionem, earum demissionem
super Altare positionem. Et ad primum gestum, primo
quoque verba, *Te igitur*, sunt pronuncianda, non cessan-
dari debet gestus sine voce, qui alioquin esset inco-
cinnus & indecens.

§. 2. Osculato Altari quidam non iungunt manus
antequam signent oblata, quam iunctionem manus
ante quamuis benedictionem adhibendam, & à Ru-
bricis sæpius præscriptam, etiam aliàs, male, omittunt.

Gauantus
Part. 2. Tit. 2.
§. 1. 2. lit. m.

§. 3. In Canone ad nomen Papæ caput inclinatur, e-
dem enim est ratio, qua supra dictum est in collecta, ad
nomen eiusdem, de quo dubitauere quidem nonnulli
sed in *Rubrica de Orat.* non adest limitationis particu-
larium.

Gauantus
loco citato
lit. n.

§. 4. Episcopus illius loci in quo Missa Celebratur
nominandus est, non autem ordinarius Celebrantis
nisi in sua Diocesi, si habet communionem sedis Apo-
stolicæ, aliàs vicinus Catholicus, à quo ordines petun-
tur, ideoque errant qui in Canone nominant, antistes
suum ordinarium in aliena Diocesi; vt si aliquis
Sacerdos Diocesis Colonienfis Ratisbonam profectus
celebraret, atque ibidem nominaret Archiepiscopum
suum Coloniensem; deberet autem tunc nominare
Ordinarium istius loci, puta Episcopum Ratisbonen-
sem. Neque, vt quidam habet, in locis, quæ nullius sunt
Diocesis omittenda sunt hæc verba, *Et Antistes nostro loco*
neque nominandus est Abbas exemptus loci, sed Ep-
scopus vicinior ad quem pro ordinatione itur, Abbas
enim non potest esse Antistes de quo in Canone.

Gauantus
Part. 2. Tit. 2.
§. 1. 2. lit. n.

§. 5. Pius quintus qui nihil addi voluit in Missa, con-
cessit nominari in Canone Regem in Hispania tantum
non ergo nominari potest in Canone ab alijs sine Sum-
mi Pontificis Licentia contra Pij V. bullam de Missa
editam. Caueant etiam Regulares ne in Canone nomi-
nent

ment Superiores suos, vt Antistites, & contra facientes declarauit Sacra Rituum Congregatio 12. Nouembris 1615. facere contra pietatem, ac temeritatis notam incurrere, eosque animaduersione dignos esse.

§. 6. Verba illa *Memento Domine famulorum famularumque tuarum* non altiori seu clariori proferenda sunt voce quam alia verba Canonis quia in Canone non eleuatur vox nisi ad illa tria verba, *Nobis quoque peccatoribus*, vt constat ex Rubrica.

Gauantus
p. 1. tit. 16.
sub n. 2.

§. 7. Non sine graui culpa potest Canon Missæ altè legi, nisi in ordinationibus Presbyterorum, tunc enim Episcopus totum Canonem & alia secretè dicenda morosè & aliquantulum altè dicere debet, ita, vt ordinati Sacerdotes possint secum omnia dicere, præsertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificè. Pontif. Rom. tit. de ordinat. Presb. *Gauantus loco cit. sub n. 1.*

§. 8. Dum facit commemorationem viuorum, fiat secundum Rubricam, videlicet non tenendo manus iunctas vsque ad oculos, sed ante pectus, vel vsque ad faciem, demisso aliquantulum capite ad vniformitatem verò seruandam, extremitas digitorum infimo oris labio respondeat; Non oculis eleuatis versus Crucem, nec iisdem clausis, nisi fortè ad maiorem animi compositionem. Neque defigendi sunt oculi in Sacramentum, si est in Altari expositum, eo quod in altero *Memento* præscribitur capitis demissio & oculorum; in vtroque enim *Memento* hæc capitis & oculorum demissio attendi debet, ad indicandam humilitatem.

Gauantus
Part. 2. Tit.
8. n. 3. lit. O.

§. 9. Hoc loco dicendum est de applicatione sacrificij & quidquid sit de valore Missæ, qui dici potest infinitus in radice, sed ad impetrandum, & ad alios effectus, finitus in terminis, vel in effectu, quia finitè de eo omnes, magis, vel minus, pro minori vel maiori deuotione cuius uè Concurrentis ad Missæ sacrificium participant.

Expediit Sacerdoti vt faciat quatuor sequentia in vtroque *Memento*.

Primum est, in vtroque *Memento*, vt intendat prodesse omni meliori modo ijs, de quibus Ecclesia expressè meminit in Canone, nimirum toti Ecclesiæ, Papæ, Episcopo loci, & circumstantibus, quibus Deus distribuat portionem Sacrificij generalem, pro eorum capacitate, & deuotionis mentura.

Gauantus
loc. cit. lit. p

Secundū est, vt prouideat sibi ipsi Sacerdos de portione

tionē

tionem sibi debita, quam solus Deus nouit quanta sit. Probabile est, eam posse dari à Sacerdote alijs nominandis pro eo titulo, quo importat pœnæ debitam remissionem. Quo casu prodesset multo magis ijs, quàm si pro iisdem sequenti proximâ ratione, & modo celebraret, quia certum est, participare Sacerdotem in maiori quantitate de valore Missæ, quàm alium quemlibet, qui eundem celebrare iubet, aut procurat; tum à mysterio proximiori tum ex maiori deuotione & fide quæ inter Celebrandum multipliciter excitantur.

Tertium est, vt suffragari intendat eo maiori affectu quo potest, & debet ijs, quibus tenetur, siue ex obedientia, siue ex titulo beneficii, siue legati, siue contractu rationabilis, siue promissionis, aut voti, siue congruentis eleemosynæ acceptæ, aut promissæ; & ea prorsus ratione, quâ iisdem tenetur ad Missam, siue plures Missas. Si verò ij non egeant, aut fortè ex defectu gratiæ non sint capaces Sacrificij, fructus, substituat statim alios actus, & secundâ, vt aiunt, intentione, alioquin fructus Missæ non applicatus remanebit in thesauro Ecclesiæ. Deus autem nouit, quantum cuique illorum de fructu Missæ sit dandum.

Quartum est, vt alijs item prodesse intendat, sine prædictorum præiudicio, eo ordine & quantitate fructus, quâ Deus scit ipsum teneri, & eos specialiter nominatos Deo commendat, siue in ordine ad remissionem pœnæ, cum sit satisfactorium; siue ad gratiam acquirendam, & augendam, cum sit meritorium; siue ad quæcunque bona spiritualia, vel temporalia, quibus illi egent, & vtiliora eisdem forent, obtinenda, cum sit impetratorium; siue ad gratias agendas de obtentis, cum sit Eucharisticum; siue ad reddendum honorem ab illis Deo debitum, cum sit laudeticum. Ex his ergo & tu memento, ne *Memento* in Missa fiat in momento, sed cum aliqua mora.

Gauantus
ibidem n. 31
lit. p.

§. 10. Nomina eorum pro quibus Sacerdos oratur vult, secreto nominet, id est labijs compressis, inclusæ pectoris cogitatione.

§. 11. *Memento* est oratio priuata, quare in ea admitti possunt infideles & excommunicati omnes, ad eorum salutem procurandam.

Diana Part.
3. resol. 140.
Gauantus
Part. 2 Tit.

§. 12. Ad orationem. *Hanc igitur*, &c. expandit manus Sacerdos, non super Canticum tantum, sed super vtraque oblata pollice dextro adhuc super sinistro, in modum Crucis posito, ita tamen vt pollices sint super alio

De
alios dig
nus tene

§. 13.
&c. ter s
semel su
tantum,
non inte
dua, neq
liâ ratio
appositè

§. 14.
locaueri
retrahet
tem Epi
que par
rat: quæ
pite, sed
taris; no
si deflexo

§. 15.
posita su
die &c.
brans ne
dam elet
babus m
centem, l
dicit acc
indice: s
mat supe
trâ caper
&c. eam a
uata m à
cæteraq
grauitat

§. 16.
quam co
renouab
ste humi
& Sancta
in hac ac
Hoc est &c

§. 17. I
clinato. I
profert v
bâ vel or

VIII, pta sit. is nom ebitar ijs, qua do cel m in m quem t; tum e & fid utur. ri affectu obediem ntractet ngruen orlus r s Missa atia non alios a fructu ecclesia le fruct at, sine cate fru iter no emissio iam ac siue ad quibus cum si b tentis onorem nis ergo mento os orat inclusi admitti eorum dit ma super v o, u at supe alio

alios digitos, vt antea, non autem pollices subtus manus tenendi sunt. 8. n. 4. lit. r.

§. 13. Cum signat ad illa verba *benedictam, adscriptam,* &c. ter super Hostiam & Calicem simul, & separatim semel super Hostiam tantum, & semel super Calicem tantum, videat Sacerdos vt Cruces fiant continenter, non interruptè tres, & postea post breuem moram alia duæ, neque interrumpantur iunctione manuum, aut alia ratione ad ea verba *acceptabilemq;* dispensando verba appositè.

§. 14. Si Pyxidem cū alijs Hostijs consecrandis collocauerit post Calicem, antequam accipiat Hostiam, retrahet eam prius ad latus ipsius Calicis versus partem Epistolæ, eamque discooperit, vt super ipsas quoque particulas proprijs verba consecrationis profert: quæ proferre debet stans quidem, & inclinato capite, sed reuerentis æqualiter pedibus in suppedaneo Altaris; non dextro ultra sinistram, reuerentiæ causa, quasi deflexo.

Gamantur ibid. n. 5. ut. b.

§. 15. Cæremoniæ externæ in hac actione rectè appositæ sunt, & consentiunt cum singulis verbis. *Qui prædicat* &c. Tenens Hostiam consecrandam, caueat Celebrans ne pectus percutiat, neque Hostiam consecrandam eleuet, sed eam teneat stans corpore erectus ambabus manibus inter indices & pollices non quasi iacentem, sed erectam super corporale. Dum Celebrans dicit *accipit panem* Hostiam capiat dexterâ, ita vt prius indice sinistræ manus oram ipsius aliquantulum premat super corporale, vt faciliè eam ipsam Hostiam dextrâ capere valeat, & dum dicit *in Sanctus ac Venerabiles* &c. eam accipit etiam sinistrâ, eamque paululum eleuata à corporali, erectam non quasi iacentem teneat, cæteraque in hac Rubricâ præscripta ad literam cum grauitate obseruari debent.

§. 16. Sacerdos iam consecraturus hostiam, priusquam consecrationis pronunciet verba, mentaliter sic renouabit intentionem. Cum illa, Domine Iesu Christe humilitate, charitate & intentione, quam habuisti, & Sancta Catholica habet etiamnum Ecclesia, eadem in hac actione, tua omnipotentia pronuntiabo verba: *Hoc est* &c. Eodem affectu etiam consecrabit Calicem.

Iustinellus in modo de uote celebrandi Missam.

§. 17. Proferens verba consecratione stat capite inclinato non toto corpore incuruato distinctè & secretè profert verba consecrationis, caueat ne afflet, nec barbâ vel ore contingat Hostiam, vel Calicem, neque in

eundem barbam immittat, neque moueat caput aut singula verba consecrationis, vt faciunt multi, nec figurat cum eo Hostiam, neque eam aut Calicem post vtriusque consecrationem osculetur; neque verba consecrationis proferat magno conatu & aspiratione, sed vnico contextu & nullâ interpositâ morâ inter singula verba eaque ita secreto proferat vt à nemine circumstantium audiatur, sed à seipso tantum: pares retineat pedes in consecratione super Suppedaneum Altaris, dextro vltra sinistrum reuerentiâ causa nullatenus remoto aut reflexo.

*Canantus
loco citato.
lit. d.*

§. 18. Adorat Sacerdos Hostiam consecratam vnico tantum genu, vt facilius surgere possit; neque cubitum super Altare positus adorat, sed manibus Hostiam tenentibus super Altare retentis; & ita, vt commodè ad terram vsque genu flexio fiat, neque tamen videri Hostia ab omnibus possit, hinc adoratio hæc fit facie in Hostiam intentâ, & non toto corpore & capite exindiscreta reuerentiâ infra frontem Altaris profunda-

*Canantus
loco citato
lit. f.*

to. In eleuatione Hostiæ digitos extensos iungat, sicut & imas partes manuum, vt solidius & decentius eam eleuet; neque eas se iungat, nisi quando reponit Hostiam.

§. 19. Sacramentum eleuet grauiter, non autem ad deo lentè, nec nimis in altum, sed ita vt videri commodè à circumstantibus possit.

*Canantus
part. 2. tit. 8.
c. 5. lit. c.*

§. 20. Caueat ne vnquam ferat Hostiam vel Calicem extra limites corporalis, nec retro post se, neue directè supra caput suum aut capite inter brachia protulso sed oculos semper habeat intentos, tam in Hostiam quam in Calicem, Hostiam quando populo adorandam ostendit in vtrumque latus non conuertat, nec illâ Crucem effingat sed rectam & immotam in alto aliquantulum teneat, & max iterum reuerenter reponat, quod & in Calicis eleuatione obseruandum; non enim diu Hostiam, aut Calicem eleuatum tenere debet.

§. 21. In repositione Hostiæ, & Calicis non osculetur nodum, pedemue eius neque Hostiam, aut suam manum, sed deponat Hostiam eodem, prorsus modo quo acceperat tribus nimirum digitis posterioribus sublatis, non in Altari depositis, nec inuersâ manu.

§. 22. Eleuatâ Hostiâ non detegat Calicem, priusquam adorauerit ipsam Hostiam.

§. 24. In

§. 23. paulo p
xus sup
nu finit
neta q
deponc
panula
cum Sa
stiam se
ca, ita d
panula

§. 24. forti fi
Patri il
petuun
dando
um. id
magno
totius

§. 25. tam ho
digitos
dicit. S
pit, de
nodum

§. 26. rus Cali
ac si di
pam. Q
eunder
est cali
Hostia

§. 27. nus flect
contra
eleuari

§. 28. dos fini
tior est

§. 29. flectit,
ptione
rum Ec
ius mo
deuote

§. 23. In elevatione Hostiæ, & Calicis, Minister paulò post Sacerdotem ad eiusdem dextram, genuflexus supra altiorem gradum, si plures sint gradus, manu sinistra eleuat partem inferiorem posterioris Planetæ quam in medio accipit, sed eam accipiens aut deponens non osculatur, & manu dextrâ pulsât campanulam ter ad vnamquamque elevationem, id est, cum Sacerdos adorat, cum eleuat, & cum reponit Hostiam seu Calicem: & hic ritus sicut est prior in Rubrica, ita decentior est posteriori, quo continuatim campanula pulsatur.

Gaudent
ibidem v. 6.
litt. g.

§. 24. Eleuando in altum sacratissimam Hostiam, forti fide, profundâ humilitate, ac reuerentiâ æterno Patri illam offeret, atque vna cum illa seipsam in perpetuum holocaustum ad suam gloriam, recommendando illi suam, ad quem applicatur Missæ Sacrificium. Idem fiet in elevatione Calicis, illum offerendo magno affectu in suorum delictorum remissionem, ac totius mundi salutem.

Iustinellus
in modo de-
uote cele-
brando.

§. 25. Celebrans erectus à genuflexione post adoratam hostiam, statim Calicem discooperit, & extergit digitos, si opus sit, in eum nihil dicens, & ijs exteris dicit. *Simili modo* &c eodem tempore quo Calicem capit, dextrâ benedicit Calicem, sinistra tenens ipsius nodum.

§. 26. Quod dicitur in Rubrica Sacerdos consecraturus Calicem accipit eum iuxta nodum infra cuppam. idem est, ac si dicatur, capit nodum Calicis qui est infra cuppam. Quidam deponunt Calicem, vt manus iungant, & eundem benedicant, sed malè, non enim deserendus est calix ab eiusdem acceptione, sicuti nec deseritur Hostia ad illud verbum *benedixit*.

Gaudent
part. 2 tit. 6.
n. 7. litt. l.

§. 27. Antequam Celebrans eleuet Calicem; genuflectendo proferet verba *Hæc quotiescunque feceritis*, contra eos qui ea proferunt dum Calicem eleuant, aut eleuarint.

§. 28. Ad elevationem Calicis, tenere debet Sacerdos sinistra pedem, dextrâ nodum, qui ritus frequentior est tenendi Calicem.

Gaudent
loco cit.
litt. o.

§. 29. Dum post consecrationem Celebrans genuflectit, præcipuè autem post elevationem, & ante summptionem Hostiæ ac Sanguinis, ex consilio grauissimorum Ecclesiæ Præsulum & piorum Sacerdotum, in huiusmodi ritibus peritissimorum decet, vt morosè ac deuotè vsque ad terram semper genuflectat, non

VIII.
caput a
, nec sig
n post v
eba con
one, sel
singuli
circum
retinea
Altaris
enut re

in vnico
cubiti
iam te
nodè ad
leri Ho
facie in
e ex in
funda

sicut
useam
nit Ho

rema
icom

Cali-
neue
a pro
in Ho
o ado
ertat,
in al
ter re-
dum;
enere

cule-
suam
nodo
ribus
u.
prius

24. In

autem leuiter se genibus incuruet, sed vt adorantes Deum viuum & verum in Spiritu & veritate decet profundissime vsque ad terram, sese in genua demittat, & internam animi sui humilitatem & reuerentiam externâ hac reuerentiâ omnipotenti Deo sacrificet.

TITVLVS IX.

De Canone post Consecrationem vsque ad orationem Dominicam.

Reposito Calice, & adorato, Sacerdos stans ante Altare, extensis manibus ante pectus, dicit secretò.

Vnde & memores Domine, nos serui tui, sed & plebs tua sancta, eiusdem Christi filij tui Domini nostri tam beatæ passionis, nec non & ab inferis resurrectionis sed & in caelos gloriose ascensionis: offerimus præclara Maiestatî tuæ cum dicit, de tuis donis ac datis, iungit manus ante pectus: & manu sinistrâ positâ super Altare intra Corporale, dextra signat ter communiter super Hostiam & Calicem dicens.

Hostiam † puram, hostiam † sanctam, hostiam † immaculatam, & semel super Hostiam tantum, & semel super Calicem tantum, dicens.

Panem † Sanctum vitæ aeternæ, & Calicem † salutis perpetuæ, deinde stans vt prius, extensis manibus prosequitur.

Supra quæ propitio ac sereno vultu respicere digneris: & accepta habere, sicuti accepta habere dignatus es munera pueri tui iusti Abel, & sacrificium Patriarchæ nostri Abrahæ: & quod tibi obtulit Summus Sacerdos tuus Melchisedech,

San.